

Accountantsverslag

Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O
Boekjaar 2024

Aanbiedingsbrief

Aan het bestuur en directie van de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O
Markt 1
8051 EZ HATTEM

Onderwerp: Accountantsverslag 2024
Kenmerk: Definitief 8-5-2025

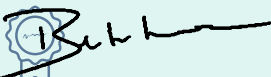
Geachte leden van het algemeen bestuur,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2024 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 27-08-2024, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan. Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij hebben u gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2024.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

M.C.J.M. Bekker RA

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Belangrijkste bevindingen
4. Bevindingen interne beheersing
5. Overige onderwerpen
6. Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Opdracht, scope en uitkomsten

- De opdracht is uitgevoerd conform de met u gemaakte afspraken en omvat de jaarrekening 2024 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O.
- De bij de jaarrekeningcontrole gehanteerde materialiteit bedraagt € 30.155 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording. Bij het rapporteren van afwijkingen is een grensbedrag gehanteerd van € 1.508.
- Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende controleverklaring *(met benadrukkingsparagrafen inzake de rechtmatigheidsverantwoording 2024)* te verstrekken voor de getrouwheid van de jaarrekening.
- Het jaarverslag is cf. NV Cos 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.
- Het Besluit Begroting en Verantwoording is nageleefd in 2024.
- De Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O heeft de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen, en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel laten zijn van het jaarverslag.

Controleverschillen

Uit onze controle met betrekking tot ons getrouwheidsoordeel blijkt een controleverschil. Deze is gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening. Deze correctie is in bijlage B van deze rapportage inzichtelijk gemaakt.

WNT

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 in overeenstemming zijn met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2024 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Financieel resultaat

Het boekjaar 2024 sluit met een financieel resultaat van € 176k (voordelig). De totale vermogenspositie van de Bedrijfsorganisatie H2O bedraagt € 39 duizend negatief (2023: € 215 duizend negatief).

1. Bestuurlijke samenvatting

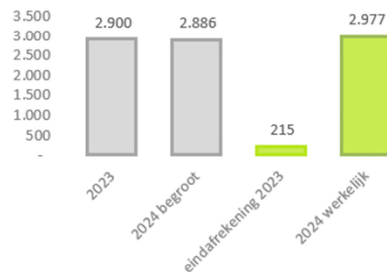
Financiële resultaten

BIJDRAGEN DEELNEMERS incl. afrekening 2023

3,2

MILJOEN EURO

Resultaat incl. afr. 2023

176

DUIZEND EURO

-39 2024 werkelijk

eindafrekening 2023

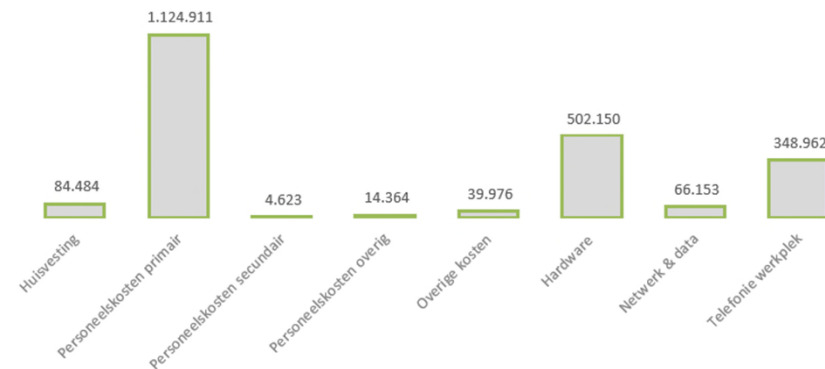
215

2024 begroot -

2023

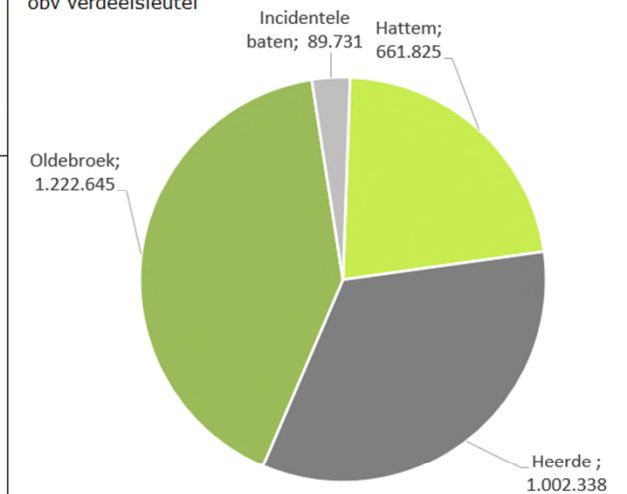
122

Kostensoort lasten 2024

Bijdrage per gemeente 2024

obv verdeelsleutel

Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording.
- Het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 27-08-2024 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2024. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 30.155. Deze materialiteit sluit aan op het door het Algemeen Bestuur vastgestelde controleprotocol over boekjaar 2024.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 30.155
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 90.465
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 1.508

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de door het dagelijks bestuur opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Verantwoordingsgrens	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 90.465
Rapporteringstolerantie	Conform afspraak in de financiële verordening	€ 5.000

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Corruptierisico ten aanzien van inkoopcontracten met een contractwaarde > 3x de uitvoeringsmaterialiteit door mogelijke belangenverstrengeling en kickbacks;
- Risico dat het management van de bedrijfsvoeringsorganisatie de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet bij uw organisatie met name toe op de sturing in budgetten en kredieten;
- Onterechte betalingen, dan wel betalingen aan niet-rechthebbende waardoor, crediteuren ten onrechte niet meer zijn verantwoord, doordat onjuiste mutaties doorgevoerd worden in crediteurenstamgegevens of de daadwerkelijke batchopdrachten waardoor bankrekeningnummers van crediteuren in de batchbetaling niet juist zijn;
- Prestatielevering inkopen;
- De rechtmatigheidsverantwoording.

Uitkomsten

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring te verstrekken voor de getrouwheid van de jaarrekening. De geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening. De genoemde fouten en onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een management letter geschreven en op 18-2-2025 besproken met het management, waarna deze in definitieve vorm is uitgebracht. Overigens zijn onze werkzaamheden in dit kader niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van de organisatie als geheel. De management letter bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in de interne beheersing, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij rapporteren onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Controleverklaring

De totale onrechtmatigheden ad. € 230.998 zoals deze ook door het dagelijks bestuur zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering, overschrijden de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Deze aangelegenheid moet door ons worden benadrukt in de controleverklaring.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 27 en volgende. Het dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 220.010 aan begrotingsonrechtmatigheid als gevolg van een niet acceptabele lastenoverschrijding plus € 117.780 aan rechtmatigheidsfouten bij het voorwaardencriterium en het totaal aan geconstateerde onduidelijkheden van in totaal € 102.230 in het voorwaardencriterium, liggen boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Met ingang van verslagjaar 2023 hebben gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening. Over 2023 hebben veel organisaties omvangrijke rechtmatigheidsfouten door begrotingsoverschrijdingen gerapporteerd. Daarbij is door betrokken partijen opgemerkt dat de foutenevaluatie omtrent begrotingsrechtmatigheid per lokale overheidshuishouding verschilt. Dit geldt overigens ook voor het M&O-criterium, waarvoor eenduidige normen ontbreken. Hieruit blijkt dat de kaders nog te onduidelijk waren. Derhalve heeft de Commissie BBV recent de Kadernota Rechtmatigheid 2024 uitgebracht.

In de recent uitgebrachte Audit Alert 48 behandelt de NBA Alert de invloed van imperfecte regelgeving op de accountantscontrole en oordeelsvorming over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2024 van gemeenten, provincies en hun gemeenschappelijke regelingen. Uit evaluatie is niet gebleken dat voor de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O sprake is van imperfecties in de rechtmatigheidsverantwoording over 2023.

Belangrijkste bevindingen

3. Belangrijkste bevindingen

Financieringsstructuur

De Bedrijfsvoeringsorganisatie loopt bij grotere investeringen de kans op liquiditeitsproblemen. De deelnemende gemeenten dragen bij aan het resultaat vanuit de exploitatierekening. Dat heeft als gevolg dat de cashflow van investeringen onder de materiële vaste activa een langere terugverdienperiode vraagt. Over 2024 heeft de Bedrijfsvoeringsorganisatie voorschotbedragen van de gemeente Heerde ontvangen om de liquiditeit te ondersteunen.

Wij vragen u de systematiek van bevoorschotting en afrekening tegen het licht te houden. Een mogelijkheid zou zijn om de investeringen in plaats van de afschrijvingen mee te laten lopen in de berekeningssystematiek van de bijdragen door de deelnemende gemeenten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met het goedkeuren van een aanpassing van de Gemeentewet door de Eerste Kamer op 27 september 2022 is de verplichting voor de accountant om een oordeel te geven over rechtmatigheid uit de wet gehaald. Sinds voorgaand jaar wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening. In deze rechtmatigheidsverantwoording legt het Dagelijks Bestuur zelf verantwoording af over rechtmatigheid.

Dit doet het Dagelijks Bestuur door zelf een oordeel te geven of de totstandkoming van de lasten, de baten en de balansmutaties in overeenstemming is met de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders. Deze kaders liggen vast in de begroting en de verordeningen alsook in bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

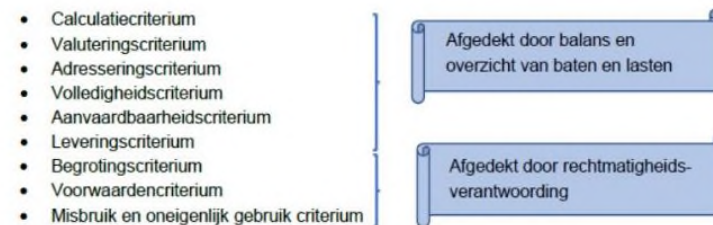
De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole en oordeelsvorming in de controleverklaring is echter nog altijd niet aangepast. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bevatten nog niet de verplichting tot het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording. De Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O heeft er evenwel voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag. Dat is ook zo vastgelegd in de financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet). Op deze wijze heeft de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd.

3. Belangrijkste bevindingen

Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 90.465) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd. Ons getrouwheidsoordeel over het getrouwe beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten, lasten als van de activa en passiva ziet ook toe op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee op de juistheid en volledigheid van de in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde rechtmatigheidsfouten.

Bij het verantwoorden over de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn negen rechtmatigheidscriteria van toepassing. Zes criteria (kunnen) direct van invloed zijn op de posten in de balans en de staat van baten en lasten (zien toe op getrouwheidsaspecten inzake grootte en de samenstelling van zowel de baten en de lasten als van de activa en passiva) en drie criteria zien uitsluitend toe op specifieke rechtmatigheidsaspecten van de baten, lasten en balansmutaties en raken niet de grootte en samenstelling. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor alle negen criteria; in de jaarrekening van het Dagelijks Bestuur worden deze afgedekt langs de volgende lijnen:

Op grond van Kadernota rechtmatigheid wordt over de criteria die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheidsverantwoording komen dus alleen de drie rechtmatigheidscriteria tot uitdrukking die aanvullend zijn op de criteria die ook gelden voor getrouwheid, te weten: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik.

Begrotingscriterium

De rechtmatigheidsverantwoording bevat belangrijke informatie voor het verantwoordingsdebat van het Algemeen Bestuur met het Dagelijks Bestuur. U stelt als Algemeen Bestuur met het vaststellen van de begroting de budgettaire kaders voor de uitgaven, investeringen en reservemutaties vast.

3. Belangrijkste bevindingen

Met het vaststellen van de geactualiseerde financiële verordening heeft u vastgelegd op welke wijze binnen uw Bedrijfsvoeringsorganisatie om moet worden gegaan met begrotingsoverschrijdingen en welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

In de Kadernota rechtmatigheid beveelt de commissie BBV daarnaast aan dat het Dagelijks Bestuur de afwijkingen op het begrotingscriterium nader toelicht in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag. Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid als het Dagelijks Bestuur bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door het Algemeen Bestuur:

- Vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt;
- Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves doorvoert die niet door het Algemeen Bestuur zijn vastgesteld, en
- Als bij overschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig is vastgesteld.

Wij hebben vastgesteld dat het bestuur de afwijkingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting en kredieten en de kaders, zoals die door het algemeen

bestuur zijn vastgesteld en die individueel en/of cumulatief de verantwoordingsgrens overschrijden, juist en volledig heeft opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording en dat de bepalingen uit de financiële verordening inzake acceptabele overschrijdingen juist zijn toegepast.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit externe- en interne regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid. In het door u vastgestelde normenkader is een inventarisatie van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving opgenomen. Het niet in acht nemen van de geldende voorwaarden bij financiële beheershandelingen leidt tot een onrechtmatigheid die het Dagelijks Bestuur moet toelichten in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens (op basis van individuele en/of cumulatieve onrechtmatigheden) wordt overschreden. Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen.

3. Belangrijkste bevindingen

Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk volledig te beheersen. Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor vier overeenkomsten met een inkoopwaarde van in totaal € 102.230 niet de juiste procedure is gevolgd. Wij hebben de interne controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie. De vermelde onrechtmatigheden lopen door uit voorgaand controlejaar.

Er zijn tot slot ook voorwaarden waar geen mogelijke financieel gevolg aan is verbonden. Dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Deze situatie doet zich ook voor bij het niet naleven van de Kasgeldlimiet en Renterisiconorm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Volgens een stellige uitspraak van de Commissie-BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaardencriterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Uit de interne controlewerkzaamheden blijkt in hoeverre het M&O-beleid feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen effectief werken. Hieruit zijn geen zaken naar voren gekomen die gerapporteerd moeten worden.

Wij concluderen dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarstukken een getrouw beeld geeft.

3. Belangrijkste bevindingen

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder de staat van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2024 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingenesignaleerd.

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau, maar hier zijn nog wel verbetermogelijkheden. Laat de structuur van de paragrafen beter aansluiting op de BBV.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse is een steeds belangrijker thema. We adviseren u om een frauderisicoanalyse op te stellen en in de paragraaf bedrijfsvoering daarover te rapporteren.

3. Belangrijkste bevindingen

WNT-verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Ten aanzien van de topfunctionaris heeft zich gedurende 2024 een wijziging voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

4

Bevindingen interne beheersing

4. Bevindingen interne beheersing

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2024 uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren het algemeen bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het Algemeen Bestuur in staat is haar taken te vervullen.

4. Bevindingen interne beheersing

Corruptie en omkopingsrisico's

De Bedrijfsvoeringsorganisatie maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeenschappelijke regeling te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.

Overige onderwerpen

5. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten;
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- In- en extern kwaliteitsonderzoek;

- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten;
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

Op deze controleopdracht zijn geen specifieke maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

5. Overige onderwerpen

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2024 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 9 van dit verslag.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

5. Overige onderwerpen

Duurzaamheidsverslaggeving: last of must have?

De eisen rondom duurzaamheidsverslaggeving (Corporate Sustainability Reporting Directive) voor bedrijven zijn de afgelopen jaren zeer actueel geworden. Hoewel op dit moment ter discussie staat welke bedrijven wanneer verplicht moeten gaan rapporteren, is de ontwikkeling echt ingezet. Ongeacht de precieze kaders van de wettelijke verplichting onderkennen bedrijven dat rapporteren over hun prestaties rondom milieu (**E**nvironment), mensen (**S**ocial) en governance (**G**) ook aanzienlijke voordelen kan opleveren, zeker daar waar eindgebruikers of andere belanghebbenden hier grote waarde aan hechten. Voor de publieke sector gelden er nog zeker geen verplichtingen en de verwachting dat die er snel gaan komen is er ook niet. Tegelijkertijd vinden we het begrip 'duurzaamheid' terug in vrijwel elk coalitieakkoord, programmabegroting of jaarstukken. Ook zaken als de Regionale Energie Strategie (RES), Brede Welvaart en de relatie tussen inwoners en publiek bestuur ontbreken niet, stuk voor stuk onderdelen van ESG. Het rapporteren ten aanzien van duurzaamheid is dus niet iets wat bij nul begint.

Onlangs hebben wij een webinar gehouden voor de publieke sector. Duurzaamheidsverslaggeving kwam hierin ook aan de orde. In dit webinar

spraken Michiel Ellens, business developer decentrale overheid van de BNG, en David Zijlmans, partner Business Advisory van Baker Tilly, over dit onderwerp. Bij een poll onder de deelnemers aan het webinar blijkt dat van de populatie van gemeenten, waterschappen en provincies, 40% een zelfstandig programma duurzaamheid heeft opgenomen in de P&C documenten. In 26% van de aanwezige populatie wordt gebruik gemaakt van een paragraaf duurzaamheid. De overige 34% heeft geen specifiek onderdeel in begroting en jaarrekening opgenomen.

Michiel Ellens geeft aan dat de BNG, als belangrijke financier van de decentrale overheid, te maken heeft met de verplichtingen vanuit de EU om zorg te dragen voor sustainable finance/duurzame financiering. Dat betekent dat de bank ook inzicht moet hebben en inzicht moet verstrekken in haar jaarverslag of het geld dat als financiering beschikbaar wordt gesteld ook bijdraagt aan de doelstellingen van het verdrag van Parijs (zoals halvering van de CO2-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990). Het zou zelfs zo kunnen zijn dat financiering van duurzame initiatieven goedkoper wordt en financiering van niet-duurzame initiatieven duurder wordt voor de decentrale overheid.

5. Overige onderwerpen

Kortom op korte of iets langere termijn zal de BNG (en dit geldt ook voor andere banken) inzicht willen krijgen in de duurzaamheidsprestaties van gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

David Zijlmans gaat in op mogelijke instrumenten die kunnen worden ingezet om de duurzaamheidsprestaties in kaart te brengen. Hij roept daarbij op om selectief te zijn, zeker in het begin, start bij zaken die al meetbaar zijn en dus ook kunnen worden gerapporteerd. Maak ook gebruik van bronnen en data die al beschikbaar zijn. Wees daarbij alert dat een publieke organisatie enerzijds te maken heeft met de prestaties van de eigen organisatie, maar anderzijds ook de prestaties van het eigen areaal

kan beïnvloeden door gerichte beleidsvorming. Landelijk zijn er meerdere initiatieven rondom duurzaamheidsverslaggeving door de decentrale overheid. Zo is er een handreiking aangeboden aan de commissie BBV, de commissie BADO en het Ministerie van BZK. Wij hebben als Baker Tilly zelf een ESG Overheidskompas ontwikkeld, waarin wij onze expertise vanuit de rapporteringsverplichtingen voor het bedrijfsleven hebben ingezet om tot een overheidsvariant te komen. In dit ESG Overheidskompas komen ook de welbekende 3W-vragen aan de orde:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Zo sluit dit ESG Overheidskompas naadloos aan op de richtlijnen voor de programmabegroting en -verantwoording.

En dan wilt u natuurlijk nog het antwoord op de vraag: duurzaamheidsverslaggeving een last of een must have? – In onze overtuiging een must have voor de publieke sector. Daarbij uitdrukkelijk de kanttekening: stel alleen doelstellingen daar waar je ook significante invloed op kan uitoefenen, draag dan ook zorg voor de juiste brondata en stuur op basis van de uitkomsten. Dan is het een must have voor beleidsontwikkeling.

Environment

Energie & uitstoot

Impactgebieden

Energieverbruik
CO₂e-uitstoot
Klimaatverandering

7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE

13 KLIMAATACTIE

Doel

Wat willen we bereiken?
...

Startpunt

Wat doen we al/waar staan we nu?
...

Focus

Op welke acties gaan we de komende tijd focussen?
• ...
• ...

Kansen & risico's

Waar moeten we rekening mee houden? Welke afhankelijkheden kunnen zich voordoen en waar liggen kansen?
• ...
• ...

KPI's	Startpunt 2025		20__		Doel 20__	
1. Totaal duurzame woningen (in aantallen en % verdeling)						
1.1 Aantal huishoudens met gas	... huishoudens	... %	... huishoudens	... %	... huishoudens	... %
1.2 Aantal huishoudens met energielabel A en hoger	... huishoudens	... %	... huishoudens	... %	... huishoudens	... %
1.3 Aantal huishoudens met 'groene' daken	... huishoudens	... %	... huishoudens	... %	... huishoudens	... %
2. Totaal opwekking energie						
2.1 Totaal gebruik zonnepanelen per huishouden	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %
2.2 Totaal gebruik zonnepanelen per gemeente	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %
2.3 Totaal gebruik publieke laadpalen (aantal:)	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %

6

Bijlagen

Bijlage A: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het bestuur en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het bestuur besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het bestuur moeten worden gecorrigeerd, echter zijn hieronder geen bedragen opgenomen.

Fouten	Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid
	Geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen	-
	Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	-
	Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	-
	Totaal	-

Onzekerheden	Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid
	Geen sprake van onzekerheden	-
	Totaal onzekerheden	-

Bijlage B – Gecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde controleverschillen boven de door ons gehanteerde rapporteringstolerantie van € 1.508.

Aard van de controleverschillen	Resultaat
Balanscorrectie vooruitontvangen voorschotfactuur (€ 500.000)	0
Totaal gecorrigeerde controleverschillen	0

Contact

Marc Bekker

Director Audit

+31 6 15 30 36 59

m.bekker@bakertilly.nl

Lisanne van Goor

Manager Audit

+31 6 22 38 50 55

l.vangoor@bakertilly.nl

Burgemeester Roelenweg 14-18 | 8021 EV ZWOLLE

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

